Yhteisvastuukeräys vuonna 2026

Liite 2

Yhteisvastuukeräykseen liittyvä tarkempi ohjeistus rahaliikenteestä

Seurakunnat organisoivat käytännön keräykseen liittyvän toiminnan Yhteisvastuukeräyksen ohjeiden mukaisesti hoitaen itse keräykseensä liittyvän rahaliikenteen, kirjanpidon, tarkastuksen ja tilitykset.

Keräysluvat

Kirkkopalvelut ry:llä on rahankeräyslupa Yhteisvastuukeräyksen toteuttamiseen Kirkkohallituksen määräyksen mukaisesti.

Manner-Suomessa RA/2020/639, joka on voimassa toistaiseksi. Ahvenanmaan keräyslupa uusitaan vuosittain Kirkkopalvelut ry:n toimesta.

Keräysluvan sallima koko vuoden keräysaika antaa seurakunnille liikkumavaraa toteuttaa keräystä oman vuosisuunnitelmansa puitteissa vapaasti.

Tiedonantovelvollisuus lahjoituksiin vedottaessa

Rahankeräystä järjestettäessä on huolehdittava siitä, että lahjoitukseen vetoamisen yhteydessä yleisöllä on selkeästi ja ymmärrettävästi saatavilla seuraavat tiedot:

1) rahankeräyksen järjestäjä: Kirkkopalvelut ry

2) rahankeräysvarojen käyttötarkoitus: kunkin vuoden keräysteema sekä verkkosivuosoite: www.yhteisvastuu.fi lisätietoja varten

3) lupanumero: RA/2020/639 ja Ahvenanmaan vuosittain vaihtuva lupa

Nämä tiedot löytyvät Yhteisvastuun seurakunnille tuottamassa keräysesitteessä ja lahjoitusvetoomuskirjeessä/tilisiirtolomakkeessa ja löytyvät www.yhteisvastuu.fi-verkkosivuilta.

Keräyksen luotettavuus

Keräysvarat tulee käyttää siihen tarkoitukseen tai teemaan mihin ne on ilmoitettu käytettävän, eli rahaa kerättäessä ja käytettäessä on tärkeää noudattaa lahjoittajalupausta.

Jos seurakunnassa ei ole keräysteeman mukaista toimintaa, voidaan lahjoitusvaroja käyttää toissijaiseen käyttötarkoitukseen, jonka tulisi olla kuitenkin mahdollisimman lähellä keräysteemaa tehden esimerkiksi yhteistyötä paikallisten järjestöjen tai kunnan kanssa tavoittaen tai tukien ko. kohderyhmän toimintaa. Seurakunnan osuuden voi viimekädessä siirtää oman seurakunnan diakoniatyöhön kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ihmisten auttamiseksi, mieluiten keräysteeman kohderyhmän auttamiseen.

Tilityslomakkeella ilmoitettavat asiat

Rahankeräyslaki velvoittaa sekä Yhteisvastuukeräystä (Kirkkopalvelut ry:tä) että seurakuntia, joiden tulee pystyä Poliisihallitukselle osoittamaan ja erottelemaan lahjoitukset muusta varainhankinnasta. Tätä varten seurakunnassa täytetään vuosittain Yhteisvastuun tilityslomake, joka jakautuu selkeästi lahjoituksiin ja muuhun varainhankintaan. Jokaisella seurakunnalla on oma käyttäjätunnus tilitysjärjestelmään. Yhtymille on toimitettu yhtymäkohtaiset käyttäjätunnukset järjestelmään.

Lahjoituksesta on kyse silloin, kun lahjoittaja antaa rahaa ilman aineellista vastiketta. Keräyskuluksi voi tällöin merkitä vain välttämättömät ja välittömät lahjoitusten keräämiseen liittyvät kulut. Näitä voivat olla esimerkiksi keräysvälineisiin liittyvät kulut, kuten keräysliivit. Kulut voivat olla enintään 30 % tuotosta.

Rahankeräyslain alaisiin lahjoitusten keräystapoihin ja -välineisiin kuuluvat lista- ja lipaskeräykset niin käteisellä, Zettle-maksulaitteella kuin seurakuntakohtaisella MobilePay -lahjoitusnumerolla, seurakuntien keräämät lahjoitukset tilisiirtoina Yhteisvastuun pankkitileille sekä seurakuntakohtaiset verkkolahjoitukset ja digilippaiden tuotto, että kaikki ne muut mahdolliset käteisen tai digitaalisen rahankeräämisen tavat, joissa on kyse pelkästään lahjoituksesta Yhteisvastuun hyväksi.

Kolehtituotolle on tilityslomakkeella oma erillinen kohta.

Yhteisvastuun tilityslomakkeella erotellaan lahjoituksiin liittyvät kulut muista varainhankinnan kuluista. Jälkimmäisen alle kuuluu kaikki Yhteisvastuukeräyksen hyväksi tehtävä myynti. Yhteisvastuun myyntiin lukeutuu kaikki sellainen varainhankinta, jossa rahaa vastaan saa jotakin. Näin myyntiin lukeutuvat esimerkiksi Yhteisvastuutuotteiden myynti, Yhteisvastuukonserttien lipunmyynti ja muu oheismyynti (kuten kahvit tms.), sekä muiden Yhteisvastuutapahtumien ja -myyjäisten yhteydessä hankitut varat Yhteisvastuun hyväksi jotakin vastiketta vastaan.

Seurakunnilla on mahdollisuus ilmoittaa sekä lahjoittamisesta että myynnistä aiheutuneet välittömät kulut, jotka on avattu erikseen selitteineen tilityslomakkeella. Myynnin osalta kuluksi voi kirjata välttämättömät ja välittömät myyntiin liittyvät kulut, kuten sisäänostohinnat. Kolehtien kerääminen, myyjäiset, konsertit ja muut tapahtumat ovat luonteeltaan seurakuntien tavanomaista toimintaa, joten esimerkiksi niistä aiheutuvia työaika- tai henkilöstökuluja ei voi velottaa Yhteisvastuukeräyksestä.

Seurakunta voi myös edelleen omalla päätöksellään päättää kattaa itse keräyksestään aiheutuneet kulunsa. Tällöin kuluja ei merkitä Yhteisvastuun tilityslomakkeelle eikä niitä vähennetä keräyksen tuotoista.

Yhteisvastuukeräyksen pankkitilit, seurakuntakohtaiset viitenumerot ja muut maksukanavat

Yhteisvastuun rahankeräysluvan mukaiset pankkitilit ovat Kirkkopalvelut ry:n hallinnoimia. Lahjoittajille jaettavissa tilisiirtolomakkeissa ja lahjoitusvetoomuskirjeissä tulee olla Yhteisvastuun pankkitili, koska rahankeräyslupa on myönnetty vain Kirkkopalvelut ry:lle. Seurakuntien tulee merkitä jakamiinsa tilisiirtolomakkeisiin ja lahjoitusvetoomuksiin kunkin seurakunnan oma keräykseen liittyvä Yhteisvastuutoimiston antama viitenumero, jotta tuotto yhdistyy kyseiseen seurakuntaan.

Jokaiselle seurakunnalle on luotu oma MobilePay -numero Yhteisvastuulahjoituksia, -kolehtia ja -myyntiä varten. Näitä pitkin tulevat varat yhdistyvät automaattisesti kyseiseen seurakuntaan.

Zettle-kortinmaksulaitteen sovelluksessa valitaan ostotapahtumahetkellä, onko kortilla tehtävässä maksussa kyseessä lahjoitus, kolehti vai myynti. Nämä Zettle-maksulaitteella tehdyt suoritukset yhdistyvät ko. seurakuntaan, kun käytetään Yhteisvastuutoimiston antamia tunnuksia.

Jokaiselle seurakunnalle on luotu myös oma verkkolahjoitussivu.

Seurakunnat näkevät yllä mainitut Yhteisvastuun pankkitilille keräämänsä tuotot Yhteisvastuun sähköisen tilitysjärjestelmän Tiliote-välilehdeltä. Kaikki digitaalisten lahjoituskanavien kautta tulevat Yhteisvastuuvarat näkyvät Yhteisvastuun Tiliote-välilehdellä seurakunnalle automaattisesti oikeiden tuottolajien kohdalla, minkä jälkeen seurakunta tarkistaa ja siirtää tuotot tilityslomakkeelle. Tiliote näyttää tuoton kertymisen reaaliajassa niin,

että jokaisen kuun alussa edellisen kuun kertymä on ajan tasalla. Tämä helpottaa keräystoimien vaikutusten seuraamista seurakunnissa.

Yllä mainitut seurakuntakohtaiset lahjoituskanavat voi tarkistaa Yhteisvastuun verkkosivuilta Seurakunnille -osion materiaalipankista: https://media.kirkkopalvelut.fi

Seurakunnassa kerätty käteinen Yhteisvastuutuotto suositellaan ohjattavan Yhteisvastuun tilille suoraan kierrättämättä rahaa seurakunnan taloushallinnon kautta, jos seurakunnan omassa rahahuoltosopimuksessa (käteispalvelut) on mahdollista maksaa käteiset rahat suoraan Yhteisvastuun tilille tilityspusseilla/ turvapusseilla. Tuolloin maksussa (turvapussin mukanaan liitetyssä tilityslomakkeessa) on oltava viesti, jossa on seurakunnan nimi sekä tuottolaji (lipas- tai listakeräys, kolehti, myynti). Jos käytät Viite-kenttää, laita viitteeksi seurakunnan oma YV-viitenumero.

Seurakunnan vastuulla on varmistaa, että kaikki tilitetyt käteisvarat näkyvät seurakunnan tiliotteella oikein. Tarkastuksessa suositellaan käytettäväksi tilitysjärjestelmän käteiskirjanpidon sarakkeita, jotka helpottavat seurantaa ja vertailua.

- Täytä käteiskirjanpidon sarakkeet tilitysjärjestelmään heti, kun tilitys on tehty – jo ennen kuin varat näkyvät tiliotteella.
- Vertaa tiliotetta ja käteiskirjanpitoa säännöllisesti:
    - Varmista, että kaikki tilitetyt käteisvarat ovat saapuneet tilille.
    - Tarkista mahdolliset erot, kuten laskentavirheet tai väärän valuutan käyttö.
    - Selvitä puuttuvat suoritukset.
- Seurakunta vastaa tilittämiensä käteisvarojen tarkastamisesta ja mahdollisten poikkeamien selvittämisestä.

Jos rahaa ei kirjata seurakunnan tilille, tulee seurakunnassa keräyksestä vastuussa olevien henkilöiden laskea rahat todistajan läsnä ollessa, dokumentoida ne kirjallisesti ja allekirjoittaa paperi päiväyksellä. Dokumentista/paperista on käytävä ilmi seuraavat asiat: mistä rahat on kerätty (kolehti, myyjäiset ym.), rahamäärä, päiväys ja vastuuhenkilöiden allekirjoitukset. Tämä allekirjoitettu dokumentti talletetaan eKansioon tilitysraportin liitteisiin, josta tilityslomakkeen tarkastajat voivat todentaa rahojen alkuperän. Tilityslomakkeen tarkistajan ei seurakunnan osalta tarvitse olla tilintarkastaja. Riittää, että tarkistuksen tekee toinen henkilö, kuin se joka tilityslomakkeen on täyttänyt.

Mikäli seurakunnalla ei ole mahdollista tallettaa käteistä rahaa suoraan Yhteisvastuun pankkitilille, kiertää käteinen raha seurakunnan pankkitilin kautta, ja kirjauksessa käytetään tasetiliä 258200 "Ulostilitettävät keräykset". Tuolloin maksussa on oltava viesti, jossa on seurakunnan nimi sekä tuottolaji (lipas- tai listakeräys, kolehti, myynti). Tällöin tilitetty summa näkyy automaattisesti Yhteisvastuun seurakunnan tiliotteella oikean tuottolajin kohdalla.

Jos käytät viite-kenttää, laita viitteeksi seurakunnan oma YV-viitenumero. Yhteisvastuun viitenumeroa käytettäessä raha ei asetu Yhteisvastuun tiliotteella automaattisesti oikean tuottolajin kohdalle, vaan seurakunnan täytyy itse merkitä raha oikean tuottolajin kohdalle tilityslomakkeella.

Huomaa, että tilisiirrossa voit käyttää vain joko viesti-kenttää tai viite-kenttää. Käteinen näkyy Yhteisvastuun tilityslomakkeen tiliotteella vasta, kun se on tilitetty Yhteisvastuun tilille.